

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no : 25.08.2022 - 413
Karar Tarih ve no : 25.08.2022 - 10934

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Şarkıye Mahallesinde Odunpazarı Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içerisinde, 12785 ada, 9 parselin bitişinde tescil harici alanda yer alan ve 24.06.2022 tarih ve 10805 sayılı Kararımızla tescil edilen Çengel Çeşmesinin tescil fişinin parsel kısmına sehven “9 parsel” olarak yazıldığı belirtilen 18.08.2022 tarih ve 1558492 sayılı dosya inceleme raporu okundu ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

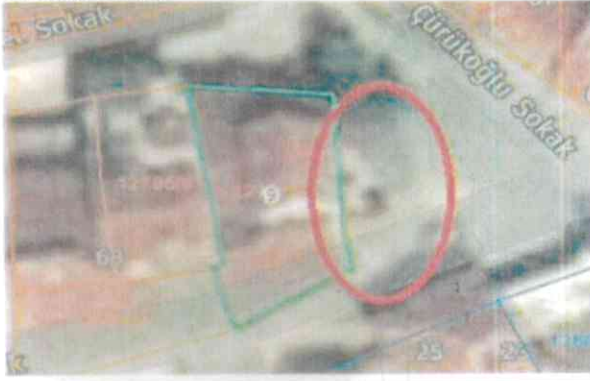
Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Şarkıye Mahallesinde Odunpazarı Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı sınırları içerisinde, 12785 ada, 9 parselin bitişinde, tescil harici alanda yer alan ve 24.06.2022 tarih ve 10805 sayılı Kararımızla tescil edilen Çengel Çeşmesinin tescil fişinin parsel kısmına sehven yazılan “9 parsel” ifadesinin “9 parsel bitişiği” şeklinde düzeltilerek hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:		
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:		
İl :Eskişehir	İlÇESİ : Odunpazarı	Köy / Mahalle:- Şarkıye		KORUMA DERECESESİ:	ANITSAL:	İL:
SOKAK VE KAPI NO: Çengel Çeşme Sk	KADASTRO PAFTA:	ADA:12785	PARSEL:9 parselin bitişiği	11.	ÇEVRESEL:	
ADI: Çengel Çeşme	YAPTIRAN: Hacı Mehmet	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Geç Dönem Osmanlı			
	YAPIM TARİHİ: 1894	KİTABE: var	VAKFİYE:			

GENEL TANIM: Dikdörtgen planlı, iki paye destekle taşınan yuvarlak ve tuğla kemerli niş içerisinde bir aynalığa sahip çeşmenin ahşap ve üçgen ahnlıklı kırma çatılı bir örtüsü vardır.

A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAP	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMENLARI	A	RUTUBE T	A	YOK İZİ VAR ÖNEMLİ
B	ORTA		B		B		B		B		B			
C	ENA		C		C		C		C		C			

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Şarkıye Mahallesi Çengel Çeşme Sokak 12785 ada 9 parselin bitişiğinde yer alan Çengel Çeşme Anadolu Üniversitesi Sanat Tarihi bölümü hocalarından Prof. Dr. Erol Altınşapan'ın Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi'nde yayımlanan Odunpazarı Mahalle Çeşmeleri isimli makalesinde yerini almış ve Çengel Çeşme olarak isimlendirilmiştir. Söz konusu çalışmada Çeşmenin Çengel Çeşme Sokak ile Çürükoğlu Sokağın birleştiği yerde bulunduğu, dikdörtgen planlı çeşme aynası iki paye üzerine oturan yuvarlak kemerli bir niş içerisinde yer almaktadır. Tek musluklu olan çeşmenin aynalık kısmında dikdörtgen kitabenin yer aldığı, harap durumdaki kitabe; "1- Sahibü'l hayrât vel hasenât (...) 2- (...) 3- Elhâc Mehmed (...) ruhiçün elfatiha. Sene 1312 Türkçesi: Hayır ve iyilik sahibi (...). (...) Hacı Mehmed (...) rûhuna Fatıha [oku]. Sene 1894" yazısının okunabildiği, üstünün kiremit çatı ile örüldü olduğu belirtilmiştir. Odunpazarı Belediyesinin 2010 yılında gerçekleştirdiği onarımında üçgen ahnlıklı ahşap çatısının yenilendiği, ahşapların ve kiremitlerin değiştiği, bozulan yan cephelerin tamir edildiği, ön cephenin temizlendiği, iki kalın payenin taşıdığı taş kemerin yüzeyine tuğla eklemeler yapıldığı, ualağın mermer malzeme ile yenilendiği anlaşılmaktadır. Tek musluklu çeşmenin at nalı kemerli maşrapa taşı koymak için açılmış özgün bir de nişi bulunmaktadır. çeşmede herhangi bir süsleme ögesine rastlanmamıştır.

Kitabesinden anlaşıldığına göre Hacı Mehmet isimli bir kişi tarafından 1894 tarihinde inşa ettirilen Çengel Çeşme, mimari ve süsleme özellikleriyle dönemini yansıtan özgün özelliklerini büyük ölçüde korumuş bir eserdir. Kent için önemli bir bellek oluşu, konumu, mimari ve estetik özellikleri ile söz konusu çeşmenin kültür varlığı olduğu tarafımızca değerlendirilmekte ve tescile önerilmektedir.

ORJİNAL KULLANIM :

Çeşme

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Çeşme

ÖNERİLEN KULLANIM

Çeşme

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihçisi

Begüm AKBABA BALCILAR
Mimar

YAYIN DİZİNİ

EKLER:

RAPOR
FOTOĞRAF
RÖLÖVE PROJESİ
RESTORASYON PROJESİ
HARİTA
KROKİ
KİTABE
VAKFİYE

KONTROL EDEN:

KURUL KARARLARI:

ESKİSEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU'NUN
25.08.2022 TARH, 10934 SAYILI KARAR
EKİDİR.

REVİZYON:

KURUL ONAYI:

ASLI GIBİDİR.

F. Tolay Çerçi
Koruma Bölge Kurulu Müdür V.